

Mededelingen van het Boswezen, de Houtvoorziening en de Jacht

TWEEDE REQUEST VAN HET BOSSCHAP INZAKE HET ONTWERP-BOSWET

Aan de Leden van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

8 juni 1959

Ontwerp-Boswet (no. 5308) 08069402

Ten vervolge op het request d.d. 20 november 1958 *), dat het Bosschap tot Uw Hoog College richtte betreffende het ontwerp-Boswet no 5308, stelt het Bosschap het op prijs nog het volgende te Uwer kennis te brengen en wel speciaal aangaande de bevoegdheid van lagere publiekrechtelijke lichamen (II van het request).

Sinds de inzending van bedoeld request heeft zich voorgedaan het, door sommige dagbladen opvallend besproken, geval van het vellen van bossen aan de Lage Vuursche, gemeente Baarn. De eigenaar van die bossen had de daarvoor nodige toestemming van het Staatsbosbeheer, voor welke toestemming — nu op het betrokken landgoed de Natuurschoonwet niet toepasselijk was — slechts een bosbouwkundig criterium kan gelden, dus niet een criterium, afgestemd of mede afgestemd op het natuurschoon.

Al of niet beïnvloed door wat couranten schreven, heeft de gemeenteraad van Baarn in spoedvergadering een strafverordening vastgesteld (onverwijld gepubliceerd) van — voor zover hier van belang — de volgende inhoud :

Artikel 1

1. Het is verboden bomen of andere houtopstanden te vellen of te rooien zonder schriftelijke vergunning van Burgemeester en Wethouders ;
2. Het in het eerste lid bedoelde verbod is niet van toepassing op vruchtbomen.

Artikel 2

Burgemeester en Wethouders weigeren de in artikel 1 bedoelde vergunning alleen in het belang van de bescherming van het natuurschoon of het dorpsbeeld.

Artikel 3

1. Ter verkrijging van een vergunning, als bedoeld in artikel 1, zendt degene, die krachtens zakelijk recht of anderszins gerechtigd is over

*) Zie N.B.T. 30 (12) 1958 (336—338)

de houtopstand te beschikken, een verzoekschrift aan Burgemeester en Wethouders, vermeldende plaats, aard en doorsnee van de houtopstand.

2. Op een verzoekschrift om een vergunning beslissen Burgemeester en Wethouders binnen dertig dagen nadat het verzoekschrift is ingekomen. Burgemeester en Wethouders kunnen hun beslissing met ten hoogste dertig dagen verdagen. De vergunning wordt geacht onvoorwaardelijk te zijn verleend, indien niet binnen dertig dagen is beslist of de beslissing niet tijdig is verdaagd of geen beslissing is genomen voor de afloop van de termijn, waarmede de beslissing is verdaagd.
3. Burgemeester en Wethouders brengen hun beslissing onverwijld ter kennis van degene, die het verzoekschrift heeft ingediend.
4. Burgemeester en Wethouders kunnen aan de vergunning de voorwaarde verbinden tot herbepanting binnen een door hen te bepalen termijn en met een bepaalde houtsoort en tot een bepaald aantal.
5. Een besluit, waarbij de vergunning wordt geweigerd, en een besluit, waarbij de vergunning voorwaardelijk wordt verleend, bevat steeds de gronden, waarop het berust.

Artikel 4

1. Van een besluit, waarbij de vergunning is geweigerd of voorwaardelijk is verleend, kan de belanghebbende schriftelijk in beroep komen bij de Gedeputeerde Staten. Het daartoe strekkende verzoekschrift moet worden ingediend binnen 30 dagen nadat het besluit, als bedoeld in artikel 3 is of kan worden geacht te zijn genomen.
2. Hangende het beroep tegen het besluit, waarbij de vergunning is geweigerd of voorwaardelijk is verleend, of gedurende de beroepstermijn blijft de beslissing van Burgemeester en Wethouders van kracht.

Vele vragen rijzen ten aanzien van deze verordening.

In de eerste plaats haar rechtsgeldigheid. Gedeeltelijk lijkt zij ons zeker niet rechtsgeldig als overschrijdende de grenzen van artikel 168 der Gemeentewet, voor zover zij zou betreffen: niet voor het publiek toegankelijke houtopstanden, welke niet aan een openbare weg zijn gelegen en ook niet van daaraf zichtbaar zijn. De gemeentelijke schoonheidsverordeningen beperken zich terecht dan ook eigenlijk steeds tot dat wat van een openbare weg e.d. af zichtbaar is (zie o.a. de schoonheidsverordening van de gemeente Amersfoort, het Arrest H.R. 17 mei 1955 N.J. 455 no 439 en de schoonheidsverordening van de provincie Utrecht betreffende de landelijke delen der gemeente ten aanzien van onroerende goederen „welke van een openbare weg, een openbaar vaarwater of een voor het publiek toegankelijke plaats af zichtbaar zijn”). De vraag rijst, of haar gedeeltelijke ongeldigheid de ongeldigheid van de gehele verordening medebrenge, dan wel of hier sprake zou kunnen zijn van een zogenaamde splitsbare wilsverklaring, een vraag, die in laatste instantie slechts telkens de Hoge Raad kan beantwoorden. In ieder geval is haar rechtsgeldigheid dubieus, hetgeen op zichzelf al hoogst ongewenst is met het oog op de rechtszekerheid.

In de tweede plaats rijst de vraag of de gemeente hier van haar bevoegdheid een juist gebruik heeft gemaakt. Haar verordening moet uiteraard van algemene strekking zijn en betreft dus ook andere landgoederen

en ook bossen onder het beheer van het Staatsbosbeheer. Krachtens de verordening nu moet het Staatsbosbeheer vergunning vragen aan Burgemeester en Wethouders om in zijn bossen bomen te vellen en dan nog kan het van Burgemeester en Wethouders (de B. & W. adviserende ambtenaar) de termijn voorgeschreven krijgen (artikel 3 lid 4), waarbinnen het moet inplanten, en nota bene met welke houtsoort en met welk aantal!

En wat de andere landgoederen betreft, voor zover deze onder de Natuurschoonwet vallen, kan het beleid van het Staatsbosbeheer volkomen door dat van Burgemeester en Wethouders worden doorkruist en doorbroken. Dit achten wij hoogst ongewenst! Het feit, dat de verordening niet van toepassing is op niet voor het publiek toegankelijke of niet van de openbare weg af zichtbare bossen, maakt dat de eigenaar — voor zover zijn grond niet valt onder die, waarop de Natuurschoonwet van toepassing is (hetzij reeds van tevoren niet onder die Wet viel, hetzij niet meer onder die Wet valt, omdat aan de werking der Wet alsnog onttrokken) — zijn bossen voor het publiek sluit en alzo in ieder geval een deel van zijn houtopstanden onttrekt aan de werking der verordening. Een voor de algemene recreatie te betreuren gang van zaken.

De verordening zwijgt over schadeloosstelling. In casu zou uiteindelijk door de gemeente Baarn in totaal een schadeloosstelling van f 18.500 betaald zijn. Maar het is onjuist dat de verordening zelf erover zwijgt.

Nu kan door hen, die een kapverbod op de betrokken houtopstanden juist zouden achten, worden aangevoerd dat hoe ook de verordening in menig opzicht zou tekort schieten, in een noodtoestand moest worden voorzien, nu de Rijksoverheid in casu zelf geen kapverbod kon opleggen. Het Bosschap wil volkomen in het midden laten, of een kapverbod op de betrokken houtopstanden al of niet reden van bestaan had. In ieder geval kent het ontwerp-Boswet kapverboden buiten de bebouwde kommen, opgelegd door de Rijksoverheid ter bewaring van natuurschoon en er kan, naar de mening van het Bosschap, op dat gebied voor optreden van gemeentebesturen dan geen plaats meer zijn.

Het Bosschap heeft tot dusver met dit nieuwe request niets gezegd, waar niet reeds in beginsel op gewezen was in zijn eerste request. Het heeft het alleen nuttig geacht aan de hand van een recent geval nog eens er op te wijzen, dat precieze afbakening van taken en bevoegdheden van de verschillende publiekrechtelijke lichamen dringend nodig is. Voorts dat er naast de algemene bevoegdheden van de Rijksoverheid ten aanzien van houtopstanden buiten de bebouwde kom slechts voor de gemeenten een bevoegdheid tot het opleggen van een kapverbod ten aanzien van houtopstanden binnen de bebouwde kom (en dan buiten erven en tuinen, voor welke restrictie en de daarvoor geldende argumenten verwezen moge worden naar de toelichting op artikel 26 van het ontwerp van Wet, voorgesteld door de Commissie tot herziening van de Boswet 1922, gedrukt verslag 1952, pagina 23) mag bestaan en dat die aan een lager publiekrechtelijk lichaam te verlenen bevoegdheid bovendien slechts zal mogen bestaan als de verordening regels geeft voor beroep op een hoger orgaan (het Bosschap bepleit beroep op de Kroon, althans op de Ministers van Landbouw en Visserij, en van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen gezamenlijk) voor schadeloosstelling enz.

Het Bosschap maakt van deze gelegenheid gebruik tevens Uw aandacht te vestigen op het bepaalde in artikel 17 van het ontwerp-Boswet. In dit artikel wordt de uit de bezettingstijd stammende regeling, waarbij de Bosraad werd vervangen door de Directeur van het Staatsbosbeheer om te worden gehoord alvorens wordt beschikt op een verzoek om onder de Natuurschoonwet te mogen worden gerangschikt, naar ons oordeel onnodig lang gecontinueerd.

Op een verzoek om rangschikking onder de Natuurschoonwet beschikken de Ministers van Financiën en van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, terwijl het Staatsbosbeheer als buitendienst van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen fungeert. Alle kosten van het dienstvak „Natuurbescherming” van het Staatsbosbeheer komen ook ten laste van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. In feite zou dus ingevolge artikel 17 van het ontwerp-Boswet het Staatsbosbeheer, dat reeds wordt ingeschakeld als buitendienst van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, nog eens advies moeten geven.

Afgezien hiervan is het Bosschap van oordeel, dat hier niet uitsluitend ambtelijke instanties advies dienen te geven. De belangen, die gemoeid zijn met rangschikking onder de Natuurschoonwet zijn èn voor de betrokkene èn voor de Overheid zeer groot. Daarom achten wij een adviescommissie bestaande uit niet-ambtelijke leden noodzakelijk.

Indien het Bosschap de taak van de voormalige Bosraad niet overkort zou kunnen overnemen, zou in de Wet kunnen worden vastgelegd, dat een gemengde commissie, bestaande uit vertegenwoordigers van de Natuurbeschermingsraad en het Bosschap, dient te worden gehoord alvorens de Ministers van Financiën en van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen beschikken op een verzoek om rangschikking onder de Natuurschoonwet.

Het Bosschap beveelt het bovenstaande gaarne in de welwillende aandacht van Uw Hoog College aan.

Met verschuldigde hoogachting tekenen wij,
 het Bosschap,
 de voorzitter, Van Tets van Goudriaan.
 de secretaris, S. J. Halbertsma.